KÄYPÄ HOITO -SUOSITUKSEN IMPLEMENTOINTISUUNNITELMA: EPÄVAKAA PERSOONALLISUUS (EVPH)

3.8.2015

IMPLEMENTOINNIN TAVOITTEET

Tähän kirjataan suositustyöryhmän tavoitteet toimintatapojen muutokselle. Kirjataan vähintään viisi asiaa, joissa kliinisen kokemuksen perusteella on epäsuhtaa suosituksen ja toiminnan välillä.

1.	**Lisätä osaamista vaikuttavista psykoterapiamenetelmistä ja lisätä niiden saatavuutta Suomessa. Psykoterapiamenetelmä valitaan potilaan oireiden perusteella** Tärkein lääketieteellisen kuntoutuksen kehittämisen alue on vaikuttavien täsmäterapioitten osaamisen kehittäminen. Tietyillä psykoterapiamenetelmillä voidaan lieventää tehokkaasti potilaan oireistoa ja kuormittumista sekä edistää sopeutumista ja kohentaa toimintakykyä. Useista häiriön täsmäpsykoterapioista ja psykoedukaatiosta on näyttöä. **Häiriön varhaisvaiheessa** dialektinen käyttäytymisterapia (DKT) on suositeltava terapiamuoto, jos oireisto on vaikea, sairaalahoidot ovat toistuvia tai itseä vahingoittava käytös on vallitsevaa. Tavanomaisen terapian vaikuttavuus on kyseenalaista eikä sitä tule pääosin suosia ensisijaisena hoitona alle 30-vuotiaille.
2.	**EVPH-diagnoosi pyritään asettamaan jo nuoruusiällä riittävän seuranta-ajan puitteissa kun kriteerit täyttyvät. Tällöin myös tarvittavat sosiaaliset ja kliiniset tukitoimet voidaan järjestää ajoissa** Persoonallisuushäiriö voidaan diagnosoida luotettavasti jo nuoruusiässä. EVPH-diagnoosi on perusteltua asettaa jo nuoruusiällä riittävän seuranta-ajan puitteissa kun kriteerit täyttyvät.
3.	**EVPH-diagnoosin tekemiseen käytetään ICD-10 kriteereitä ja DSM-IV-diagnoosiluokitusta.** EVPH on erotettavissa kaksisuuntaisesta mielialahäiriöstä.
4.	**Ennen EVPH diagnoosia suljetaan huolellisesti pois psykoottiset häiriöt** Psykoottisten häiriöiden erottamiseksi tulee varmistaa kattavien esitietojen saanti, luoda käsitys oireiden kehittymisestä ja sukuhistoriasta sekä tehdä strukturoitu diagnostinen arvio. Psykoottiseen häiriöön voi liittyä psykoottisia oireita kuten kuulohallusinaatioita tai harhaluuloja stressitilanteissa. Sairaudentunto on useimmiten tallella eikä silloin kyse ole psykoosisairaudesta.
5.	**Jos sairaus uhkaa opiskelu tai työkykyä tai on sitä heikentänyt arvioidaan kuntoutustarve** Nuoruusikäisille tarvitaan varhaisen kuntoutuksen mahdollisuuksia,

	täsmäterapioita, kuntoutuskursseja ja potilasvalmennusta. Jos sairaus on aiheuttanut työkyvyttömyyttä tai olennaista opiskelu- tai työkyvyn heikentymisen uhkaa, potilas voidaan tarvittaessa ohjata hoitavan lääkärin tai työterveyslääkärin B-lausunnon perusteella kuntoutuslaitoksissa toteutettavaan kuntoutustarpeen ja -mahdollisuuksien arvioon. Potilaat tarvitsevat tehostettuja työllistämisen palveluja syrjäytymisen välttämiseksi. Riski työelämän ulkopuolelle ajautumisesta on suuri.
6.	**Terveys- ja päihdehuollon palvelut tulee sovittaa yhteen joustavasti ja edistämällä sujuvaa konsultaatiomahdollisuutta** Päihdekuntoutus ja mielenterveyspalvelujen kuntoutus ovat liian erillisiä.

SUOSITUKSEN SISÄLTÄMÄT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Tähän kirjataan suosituksen materiaalit, jotka esitetään nettisivuilla oikeassa palstassa kohdassa "Opi ja ota käyttöön". Linkki voidaan tehdä esimerkiksi kaavioihin, taulukoihin, kuviin ja erilaisiin lisämateriaaleihin, kuten potilasohjeet, kaavakkeet, videot.

- Diagnostiset kriteerit (ICD-10 ja DSM-IV), taulukko 1
- Diagnoosimenetelmiä, taulukko 3
- Tutkittuja psykoterapiamenetelmiä, taulukko 5
- Vinkkejä potilaan kohtaamiseen, taulukko 6
- Psykoterapeuttisen hoidon keskeisiä piirteitä

ERIKSEEN TOTEUTETTAVAT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Tähän kuvataan toteutettavat materiaalit, kuten luentomateriaali, mittarit, julisteet, videot, verkkokurssi tai perustelut, miksi materiaaleja ei toteuteta

- Luentomateriaali

VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS

Tähän kirjataan suunnitellut tiedottamiskanavat (tiedotustilaisuus, tiedote, päivitysuutinen, KH-uutiskirje, some).

- Päivitysuutinen julkaistaan Käyvän hoidon ja Duodecimin -kotisivuilla ja Terveyspotissa
- Some (Facebook ja Twitter)
- KH-uutiskirje

KOULUTUKSET

Tähän kirjataan tiedossa olevat suunnitellut koulutukset (Otsikko, paikka, aika).

- Epävakaan persoonallisuushäiriön verkostokoulutus järjestetään kerran vuodessa (pvm ei tiedossa vuodelle 2016).
- Suositusta esitellään kuten edellisellä kerralla pyynnöstä alueellisten koulutusten yhteydessä ja Psykiatripäivillä.